

Tornar a mirar la vida

La Biennial Miserachs de Palafrugell dedica una exposició a Sabine Weiss, que va bolcar en la fotografia de carrer i la mainada l'humanisme perdut en la guerra

Va publicar el seu primer reportatge als vint anys, en una revista de la seva Suïssa natal, i abans de fer els trenta, establerta ja a París, formava part de la prestigiosa agència Rapho, amb Robert Doisneau, Willy Ronis i Édouard Boubat; era inclosa a l'exposició Fotografia europea de postguerra, al MoMA de Nova York; l'Art Institute of Chicago li dedicava la primera exposició monogràfica, i Edouard Steichen la seleccionava per formar part del projecte gegantí de retratar la humanitat sorgida de la postguerra a *The family of man* (1955). Avui, però, totes les aproximacions a l'obra excepcional de Sabine Weiss (1924-2021) comencen remarcant com n'era de discreta i desconeguda, aquesta fotògrafa menuda i vivaç que havia publicat almenys des de 1950 centenars de reportatges de moda, publicitat, arquitectura i viatges a les principals revistes il·lustrades d'Europa i els Estats Units, per evitar admetre que més aviat és la memòria, la que se'ns ha tornat gandula. És veritat que a França, país del qual va adoptar la nacionalitat, no va tenir la primera retrospectiva fins al 1978, i que va ser per la sorpresa de veure la seva obra més personal reunida i en còpies curiosament ampliades (tal com li havia aconsellat Doisneau), que va emprendre un minuciós procés de redescobriments del seu propi arxiu. "El que més em va impressionar va ser adonar-me de la connexió que tinc amb la gent", va dir.

Des d'aleshores, els reconeixements han estat nombrosos, amb retrospectives al Salon de la Photo (2014), al Jeu de Paume (2016), al Pompidou (2018) i als Rencontres d'Arles (2020). Entremig, la galeria Cadaqués d'Hug Malla va portar-la per primera vegada a l'Estat espanyol el 2019, dins el festival internacional In-Cadaqués, quan Sabine Weiss ja tenia 95 anys i encara es mostrava tan independent, perspicax i joiosa com en aquella joventut en què recorria París de nit per copsar entre la boira un cavall desbocat, uns amants furtius, uns pillets sense casa o un home que corre. Ara arriba com una de les propostes més estimulants de la Biennial Miserachs de Palafrugell, en una àmplia selecció de prop de 120 fotografies en la qual encara va ser a temps de participar abans de morir. Observant la vida, que es podrà visitar a La Bòbila fins al 9 d'octubre, és un mostrar de la gran intuïció per atrapar la quotidianitat en el seu esclat fugisser d'una fotògrafa que rebutjava la definició d'artista i preferia considerar-se una artesana: "Jo no crec res, només faig de testimoni", argumentava, amb la mateixa modèstia amb què als anys cinquanta, quan va treballar per al departament de publicitat dels grans magatzems Printemps, va treure importància a la protesta que desprenia la fotografia d'un home adormit en posició fetal just davant d'un fastuós aparador de barrets de senyora. "No surto mai de casa pensant: vaig a fer un volt a veure si trobo algun vagabund per retratar", es defensava, però afegia: "El que faig té a veure amb una reacció ràpida i espontània davant el que passa al meu voltant." I el que hi passava, en un món que acabava de conèixer els camps de concentració i la bomba atòmica, no sempre era bonic. També ella havia fotografiat alguna vegada l'establiment d'un carnisser a canvi d'un bistec, i s'havia fet uns farts de retratar models d'alta costura i festes de l'alta societat per sobreviure, mentre relegava la seva fascinació pel carrer a l'hora vespertina, recurrent amb el seu marit, el pintor nord-americà Hugh Weiss (que li obriria les portes a una sèrie magnífica de retrats d'artistes, músics i escriptors), les estacions de metro i els carrers a penes il·luminats per uns fanals macilents buscant una altra classe de vida, somiosa i melancòlica, però també amb una punta d'humor i també de denúncia, ni que fos per contrast amb l'opulència de la fotografia de saló.

El seu treball, enquadrat en el gran calaix de sastre de la fotografia humanista (n'hi ha alguna que no ho sigui?), expressa certament aquella esperança entenedridora de retornar al món conegut després de la Segona Guerra

Mundial. Alguns hi han vist un optimisme propagandístic, però no es pot negar un interès autèntic per retrobar la vida de cada dia en els gestos més corrents i inadvertits, com en la canalla que persistia a jugar encara que fos en descampats sòrdids, un dels temes que més apreciava. A diferència dels seus companys de l'agència Rapho, ella va haver d'esperar molt més a ser reconeguda. Alguns diuen que era pel seu caràcter juganer i despreocupat, però això és tan ridícul com explicar la fama dels altres per una suposada inclinació al mal humor. Elegant com era, només una vegada va retreure el menyspreu dels seus col·legues, quan va explicar que sovint, quan hi coincidia davant alguna escena d'interès, li llançaven: "Aparti's, senyora, que estem treballant." Ho explicava rient.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 04-09-2022, Pàgina 32

-El Punt Avui. Nacional 04-09-2022, Pàgina 24

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2188159-tornar-a-mirar-la-vida.html>